

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2016/9 (Değişik İşler)

Karar Sayısı:2017/2

Karar Tarihi:31.5.2017

R.G.Tarih-Sayısı:29.6.2017-30109

DAVACI: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

DAVALI: Çoğulcu Toplum Partisi

DAVANIN KONUSU: Çoğulcu Toplum Partisinin kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talebidir.

I- DAVANIN GEREKÇESİ

Çoğulcu Toplum Partisi, kuruluşuna dair bildiri ve eklerini 13.5.2013 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmıştır. İlk büyük kongresini süresinde yapmayan ve zorunlu organlarını oluşturmayan Parti hakkında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 3.11.2016 tarihinde düzenlenen iddianame ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talep edilmektedir.

II- İDDİANAME

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 3.11.2016 tarihli ve 51047475/1488 sayılı iddianamesinin ilgili bölümleri şöyledir:

“2820 Sayılı Siyasi Partiler Yasasının 14/7. maddesi uyarınca “Parti kurucuları ilk büyük kongreyi, partinin tüzel kişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde toplamak zorundadırlar.”

Davalı parti tüzüğünde ilk büyük kongrenin toplanma zamanı 2 yıl olarak belirtilmiştir.

2820 sayılı Yasanın 121. maddesinin atfı nedeni ile, derneklerin sona erme hallerini düzenleyen 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 87. maddesinin 2. bendi uyarınca “İlk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organların oluşturulmamış olması” kendiliğinden sona erme hallerinden biridir.

...

Davalı Çoğulcu Toplum Partisi'nin 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 14. maddesinin 7. fıkrasının son cümlesi ve 121. maddesi ile Dernekler Yasasının 36. maddesi yollamasıyla Türk Medeni Yasasının 87. maddesinin 2. bendi uyarınca ilk büyük kongresini süresinde yapmaması ve zorunlu organlarını oluşturulmaması nedeni ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi iddia ve talep olunur.”

III- İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesi, Raportör M. Emin ŞAHİNER tarafından hazırlanan rapor, ilgili Anayasa ve kanun hükümleri, bunların gerekçeleri ile diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Çoğulcu Toplum Partisinin süresi içinde ilk büyük kongresini yapmadığını ve zorunlu organlarını oluşturmadığını ileri sürerek kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

3. Anayasa Mahkemesinin 28.11.2016 tarihli ve 33787353/2016-9 (Değ.İşler)-1082/2544 sayılı savunma isteyen yazısının tebligatı, bildirilen Parti adresinde Parti ile organik bağı bulunmayan bir kişinin ikamet ediyor olması nedeniyle 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28. maddesi hükümlerine göre yapılmıştır. Parti süresi içerisinde herhangi bir savunma yapmamıştır.

4. 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasında siyasi partilerin en yüksek organının büyük kongre olduğu, yedinci fıkrasında parti kurucularının ilk büyük kongreyi, partinin tüzelkişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde toplamak zorunda oldukları belirtilmiştir.

5. Buna göre, gerekli kuruluş bildirisi ve eklerini 13.5.2013 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmış bulunan Çoğulcu Toplum Partisinin bu tarihten itibaren iki yıl içinde ilk büyük kongresini toplaması ve zorunlu organlarını oluşturması gerekmektedir.

6. Siyasî Partiler Kanunu'nun 121. maddesinin birinci fıkrasında, "*Türk Kanunu Medenîsi ile Dernekler Kanununun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyasî partiler hakkında da uygulanır*" denilmektedir. Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesinde, kuruluş amacının gerçekleşmesinin olanaksız hale gelmesi, ilk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organlarının oluşturulmamış olması, tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının olanaksız hale gelmesi, olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılmaması halleri, derneğin kendiliğinden sona erme nedenleri olarak sayılmıştır.

7. Açıklanan nedenlerle, 13.5.2013 tarihinde tüzel kişilik kazanan ve ilk büyük kongresini süresinde yapmayan Çoğulcu Toplum Partisinin hukuki varlığının sona ermiş olduğunun tespitine karar verilmesi gerekir.

8. Diğer taraftan 2820 sayılı Yasa'nın 110. maddesinde, "*Kapanan bir siyasi partinin malları, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alacağı bir karar üzerine, bir diğer siyasi partiye veya başka bir parti ile birleşmek için kapanma kararı alınmışsa, birleşeceği partiye, ilgili partinin de kabul etmesi şartıyla devredilebilir. Aksi halde kapanan siyasi parti malları Hazineye geçer.*" denilmektedir. Bu durumda, tüzelkişiliği sona eren Parti mallarının Hazineye geçmesi gerekir.

IV- HÜKÜM

A- Çoğulcu Toplum Partisinin, 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 121. maddesi yollamasıyla, 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 87. maddesi gereğince dağılmış sayılarak hukuki varlığının sona erdiğine,

B- Partinin tüm mallarının, 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Hazineye geçmesine,

C- Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

31.5.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı:2016/9 (Değişik İşler)

Karar Sayısı:2017/2

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ